

Териториално статистическо бюро - Югоизток
Отдел „Статистически изследвания – Стара Загора“

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

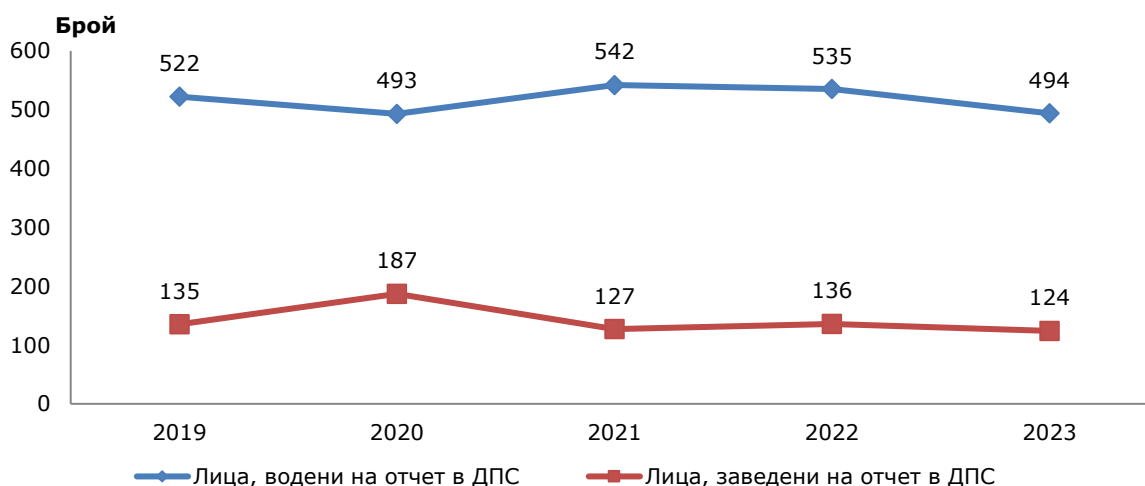
Малолетни и непълнолетни лица в област Стара Загора, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2023 г. в област Стара Загора **на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 494 малолетни и непълнолетни лица** за извършените от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица в област Стара Загора през 2023г. са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 387 (78.3%);
- малолетни (8 - 13 години) - 107 (21.7%);
- момчета - 403 (81.6%);
- момичета – 91 (18.4%);
- учащи - 308 (62.3%);
- в криминогенна среда живеят 138 малолетни и непълнолетни (27.9%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2019 - 2023 г. в област Стара Загора

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Броят на **заведените на отчет² в ДПС** през 2023 г. малолетни и непълнолетни е 124, или 25.1% от всички водени на отчет лица, като 77.4% от тях са непълнолетни.

През 2023 г. **снети от отчет в ДПС** са 121 малолетни и непълнолетни лица, или 24.5% от водените на отчет през годината:

- поради поправяне на поведението - 79 лица (65.3%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 40 лица (33%);
- на други основания - 2 лица (1.7%).

1. Малолетни и непълнолетни лица, снети от отчет в детските педагогически стаи в област Стара Загора

	2022		2023	
	общо	в т.ч. поради поправяне	общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за областта	158	98	121	79
Момчета	87	87	102	69
Момичета	11	11	19	10
Малолетни (8 - 13 г.)	0	0	9	9
Момчета	-	-	7	7
Момичета	-	-	2	2
Непълнолетни (14 - 17 г.)	158	98	112	
Момчета	143	87	95	62
Момичета	15	11	17	8

Противообществени прояви в област Стара Загора

За извършени противообществени прояви през 2023 г. през ДПС са **преминали** 320 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 245, или 76.6%, а момичетата - 75 (23.4%). Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 37 лица (11.6%);
- прояви на насилие и агресия - 22 лица (6.9%);

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

- употреба на психоактивни вещества - 17 малолетни и непълнолетни (5.3%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 10 лица (3.1%);
- просия - 3 лица (0.9%);
- скитничество - 2 лица (0.6%);
- тормоз - 2 лица (0.6%);
- в т.ч. Училищен тормоз - 2 лица (0.6%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място – 1 лице (0.3%);
- проституиране - 1 лице (0.3%);

Извършени престъпления в област Стара Загора

През 2023 г. **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления**, са 215.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършителите на кражби са 117 или 54.4% от всички малолетни и непълнолетни преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти – 25.6% (30 лица), следват кражби от домове – 23.1% (27 лица), взломни кражби – 10.3% (12 лица).

За престъпления свързани с наркотици през ДПС са преминали - 5.6% (12 лица).

Фиг. 2 Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2023 година в област Стара Загора

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления в област Стара Загора

През 2023 г. в ДПС са регистрирани 87 пострадали от престъпления лица на възраст 8 - 17 години, от които 50 (57.5%) са момчета и 37 (42.5%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 42.5%, а непълнолетните – 57.5%.

Сред жертвите на престъпления най-много са малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби - 19 лица (21.8%), и от блудство - 15 лица (17.2%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните **са образували** 222 възпитателни дела, от които 154 (69.4%) са по предложения на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 210, като от тях в срок до един месец са решени 155 дела, или 73.8%. **Прекратено** е 1 дело, или 0.5% от образуваните възпитателни дела. В края на 2023 г. **са останали несвършени** 7 дела.

През отчетната година местните комисии са наложили 269 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 226 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 240 общественоопасни деяния³.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 90 мерки (33.5%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 87 възпитателни мерки (32.3%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 46 мерки (17.1%);
- предупреждаване за настаняване във ВУИ с изпитателен срок до 6 месеца - 15 мерки (5.6%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 13 мерки (4.8%);
- настаняване във възпитателно училище интернат - 10 мерки (3.7%);
- задължаване да се извини на пострадалия - 4 мерки (1.5%);
- забрана на срещи и контакти с определени лица - 3 мерки (1.1%);
- забрана да посещава определени места и заведения - 1 мярка (0.4%).

Основните характеристики на лицата на възраст 8 - 17 години с наложени възпитателни мерки през 2023 г. са следните:

- малолетни са 84 (37.2%), а непълнолетни - 142 (62.8%);

³ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

- момчетата са 178 (78.8%), а момичетата - 48 (21.2%).

В структурата на общественотоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 119 (49.6%), следвани от противообществените прояви - 113 (47.1%), и административните нарушения - 8 (3.3%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния Кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са достъпни в Информационна система „[Инфостат](#)“ и на сайта на НСИ, раздел „[Правосъдие и престъпност](#)“.